

Könskvotering kan antas i Indien

En tredjedel av platserna i de högsta politiska församlingarna i Indien ska reserveras för kvinnor. Kvoteringsförslaget godkändes redan 2010 av den ena kammaren i parlamentet. För att det ska gå igenom krävs att den andra kammaren godkänner det, liksom landets nya premiärminister Narendra Modi. Endast 61 av de 543 politikerna i det indiska underhuset, 11 procent, är för närvarande kvinnor. Indiens president Pranab Mukherjee understök nyligen att det finns ett starkt behov av att införa den könskvotering som ska öronmärka minst 33 procent av alla platser i parlamentet och alla delstatsparlament för kvinnliga politiker. (IPS)

FOTO: MARTIN MEJIA/TT/AP

Minskning av kokaodlingar i Bolivia

Kokaodlingarna i Bolivia minskade förra året med 9 procent och under de senaste tre åren har de minskat med 26 procent, rapporterar FN. En ny rapport från UNODC, FN:s organisation mot droger och kriminalitet, beskriver en stor minskning av kokaodlingar i de två regioner i Bolivia som står för nästan all kokaproduktion. Nu odlas kokabuskar på 23 000 hektar i landet vilket betraktas som en stor framgång. Minskningen har skett genom ett samarbete med många av landets småodlare, berättar Antonino de Leo, UNODC:s representant i Bolivia. (IPS)

”Ett ont kräk som våldtar minderåriga har inga rättigheter.”

skrev Costa Ricas vice finansminister, Fernando Rodríguez, på sin Twitter efter en tv-dokumentär om att registrera personer som begått sexbrott. Tweeten orsakade en storm av både stöttande och kritiserande kommentarer på Twitter. Viceministern har nu tagit bort tweeten och bett om ursäkt för olämpligheten med den.

”Honduras är en misslyckad stat”

Fem år efter statskuppen har Honduras rasat ner i en spiral av politiskt förtryck, mord och förvärrad fattigdom. En situation som gjort behovet av politiska reformer ännu större, menar expresidenten, i dag en av ledarna för den allt jämt levande motståndsrörelsen.

President Manuel ”Mel” Zelaya vaknade i sitt sovrum av rop, skrik och inslagna dörrar natten till den 28 juni 2009. Bara några timmar återstod innan hans icke-bindande folkomröstning om konstitutionsreformer skulle påbörjas. Men nu stoppades initiativet av motståndare i kongressen, med hjälp av de soldater som kommit för att gripa – och deportera – statsöverhuvudet.

– Det första jag tänkte var att Honduras hade återvänt till barbariet. Till det stora våldet från förr, säger Mel Zelaya idag, sittande på sin säng i samma sovrum, i huvudstaden Tegucigalpa. På väggen bakom honom flimrar ett halvdussin tv-skärmar, från övervakningskameror runt omkring huset.

Samarbete med Chávez

Mel Zelaya blev president 2006 och hade en lång bakgrund i Liberala partiet, som tillsammans med Nationella partiet traditionellt styrte landet sedan sent 1800-tal. Men Zelaya rörde snart sig själv och regerings-

politiken vänsterut. Relationer etablerades med Hugo Chávez i Venezuela och den Latinamerikanska vänsteralliansen ALBA, som Honduras blev ansluten till 2008. En upprepad anklagelse var att krisen åter därpå inträffade för att Zelaya genom en folkomröstning ville ändra konstitutionen, så att han kunde förlänga sin mandatperiod – en ”kopiering” av just Chávez politik. Dagen för kuppen skulle en rådgivande folkomröstning äga rum om ifall en extra, fjärde urna skulle användas vid valet i november samma år. Där skulle folket sedan rösta ja eller nej till en konstituerande församling, som skulle kunna reformera Honduras grundlag.

– För att det ska finnas minsta chans för rättvisa i vårt samhälle måste maktförhållandena ändras. Idag gynnas eliten, och folket används bara för att rösta på de som toppar avlöningslistan. Den fjärde urnan handlade om att ge ett inflytande folk inte har idag, att skapa en deltagande demokrati, säger Zelaya. Sådana krav hade ställts redan från tidigt 1990-tal. Dialoger med det reformsträvande civilsamhället blev också inskrivet i ”Stockholmsdeklarationen”, den återuppbyggnads- och utvecklingsplan som undertecknades i Sverige 1999 efter att orkanen Mitch förstört landet. Men få löften infriades, få krav hörtsammades och försöket 2009 slutade i att han själv avsattes, förklarar Zelaya. Det innebar ett abrupt slut på en ung demokratiseringsprocess – men i en tid där sådana giv inte längre går för sig. Under den första veckan efter kuppen växte en brett förankrad protest-

7 Vi lyckades komma över delar av valmateriale, så vi genomförde faktiskt en folkomröstning trots kuppen.

rörelse med tiotusentals människor fram på Honduras gator. Nu, fem år senare, har två rikstäckande organisationer bildats ur denna: Nationella Folkliga Motståndsfrenten (FNRP) och dess vänsterparti Libertad y Refundación (Libre), under ledning av Zelaya.

Genomförde egen folkomröstning

Solen står hög och brännhet på himlen i San Pedro Sula, Honduras näst största stad, när rödklädda aktivister håller på att bygga färdig en scen i Parque Central. Där ska tal hållas och musik spelas under resten av dagen, för att uppmärksamma femårsminnet av när motståndsrörelsen föddes. Mellan två träd hänger en jättelik FNRP-banderoll.

Victor Ordoñez är en av många som anslutit sig idag. Under ett partytält står han och några andra unga gräsrotsaktivister och säljer solidariskt prissatta matvaror och rött ”Vino Mel” till förbipasserande.

– Sedan 2009 kallar vi den här platsen för Parque Libertad. Den blev en viktig samlingspunkt för protesterna och vi lyckades komma över delar av valmateriale, så vi genomförde faktiskt en folkomröstning trots kuppen. Det blev ett ja till den fjärde urnan.

Sedan dess lever motståndsrörelsen vidare i San Pedro Sula, landets ekonomiska motor, både i form av FNRP och Libre. Det ropar en man med röd näsduk om halsen, som nu greppat en mikrofon uppe på scenen för att inleda arrangemanget. En stor skara människor nedanför honom svarar med höga slagord. Men just så här tydligt ser man inte alltid rörelsen och dess sympatisörer, berättar Victor Ordoñez. Honduras position som Latinamerikas näst fattigaste

I San Pedro Sula arrangerades en av flera

land gör att många har fullt upp med att hitta mat för dagen istället för att organisera sig. Den stora migrationen till USA tar med sig många unga, och vissa är oroliga för att mista jobben om deras politiska åsikter blir kända.

Mord på oppositionella

Det finns förstås en ännu allvarigare hotbild att ta hänsyn till – människorättsgrupper har rapporterat om hundratals mord på olika slags oppositionella de senaste fem åren. Libre har förlorat minst två dussin partimedlemmar, och åtminstone 31 journalister har mördats. Många av dåden misstänks vara politiskt motiverade, dessutom kopplade till de konservativa krafternas motstånd till sociala förändringar. Men detta är svårt att fastställa, eftersom över 90 procent av dåden uppskattas passera utan att någonsin utredas. Kanske är hotbilden också särskilt stor här i San Pedro Sula, staden som har flest antalet mord per capita i hela världen.

– Här finns ”sicarios” – dödspatruller på motorcykel, precis som i Colombia. En kille jag kände blev dödad för inte så länge

Oppositionella som fallit offer för mord räknas i dag i hundratals i Honduras, men leder mycket sällan till några utredningar.

protestkonserter genom åren.

sedan, säger Victor. Hans vän Mario som slutit upp förlorade sin politiskt aktive far i ett attentat för två år sedan.

En misslyckad stat

Tillbaka i Zelayas sovrum berättar expresidenten med upprörd stämma om samma slags förtryck. Om landets högsta nivåer av våld och kriminalitet i historien, om massakrer och selektiva mord. Regeringen saknar förklaringar till detta.

– Honduras är därför en misslyckad stat, eftersom en stats första åtagande måste vara att respektera rätten till liv. Vad landet också fullständigt saknar idag är demokrati, menar han. I valet i november uppmärksammades en rad inslag av fusk och både Libre och partiet PAC bestred resultaten. Det var ingenting som stoppade både USA och EU från att godkänna valet – ett ställningstagande mycket långt från tidigare fördömnings av ickedemokratien i Honduras, säger Zelaya.

Trots detta lyckades Libre i valet bli landets näst största parti, första gången de kandiderade. Men i kongressen blockerar

regeringen idag alla initiativ till diskussioner som inte kommer från dem själva. Diskussioner om människorättsbrott och politiska förföljelser hamnar inte på agendan. Libre utsätts också för en särskild blockad, som förvägrat dem statliga anslag och representation i utskott. Zelaya undrar fortfarande var de kraftfulla, internationella protester som kunde höras för fem år sedan är idag, när landet kan visa prov på en extremt förvärrad utveckling. När Libre för en dryg

månad sedan arrangerade en protestaktion mot demokrati-bristen i kongressen, gick armén in i byggnaden och tvångsavhytte partiets samtliga ledamöter. Utanför väntade polis, med våld och tårgas.

– Om detta teg alla ambassadörer från Europa, likaså USA. Hade något sådant hänt i Venezuela hade det väl blivit en skandal?

TEXT OCH FOTO:
JOAKIM MEDIN • HONDURAS

HONDURAS

Sedan statskuppen i Honduras 2009 har bland annat kritiska medier stängts ner, runt 300 oppositionella och vänstersympatisörer mördats.

Regeringen utgörs sedan 2009 av det konservativa Nationella partiet.

Partiet behöll makten efter valet i november 2013. Internationella observatörer och oppositionen dokumenterade omfattande fusk, hot och oegentligheter i valet.

Det senaste året har regeringen starkt kritiserats för en militarisering av landet och maktkoncentration i presidentens händer.

Vänsterpartiet Libre, med rötter i motståndsrörelsen mot kuppen, är i dag landets näst största politiska kraft.

Expresident Mel Zelaya avsattes i statskuppen 2009 och sändes i exil. Idag leder han det nya vänsterpartiet Libre, som blivit det näst största partiet i landet.

Fem år efter statskuppen i Honduras, som orsakade kraftfulla protester från hela världen, kämpar motståndsrörelsen ännu mot det politiska förtryck landet drabbats av.

"Mormödrarna" vid fronten, som blev en symbol under de tidiga protesterna 2009.